

צה"ל נסוג מצידון. מי ירויח מן ההפקר? מי ירלוט בנכסים המישקיים?

מי ישתף פעולה עם מי — ומי ישחט את מי לאחרת היום?

ההתבונה הבאה!

הסכם קודם, שהושג בחסות ישראל.

בליעת צפרדע

השתלטות דרוזית על איזור אל-ח'רוב תהיה השפעה ניכרת על המצב בצידון ובסביבותיה. אם תבוא ההשתלטות מייד עם נסיגת צה"ל מן האיזור, ובלא שתהיה העברה מסודרת

גורם רב-חשיבות בהקשר להתפר-סותו של צבא לבנון באיזור הם הדרוזים. אלה הסכימו, אחרי סחבת ארוכה ומתישה, להתפרסותה של חטיבה 12 באיזור אל-ח'רוב, לא מבלי שהיתנו כי מרבית חייליה וקציניה של החטיבה יהיו דרוזים. סכיר להניח שאם וכאשר יחליטו הדרוזים להשתלט על

מים רבים שילטשו את עיניהם אל אותם מיתקנים חשובים ושירצו למנוע את שליטת המימשל בהם, מתוך מגמה להחלישו, כך שספק רב אם יצליח צבא לבנון להחזיק מעמד בשטח. גם המיגבלות שעלול צבא לבנון לנסות ולהטיל על גורמי-הכוח השונים באיזור יהוו עבורם מניע לחתור לסילוקו.

בגירזה וכיצד הם עשויים לפעול. יש להבחין בין הגורמים המצויים בשטח — סונים, שיעים, פלסטינים ונוצרים לאירגונים — לבין שני הגורמים, שכעת אינם מצויים בו, אך שלמעשה הם או למחרתיהם תהיה השפעה ניכרת על ההתפתחויות: המימשל הלבנוני והדרוזים של ג'זבלאט.

ההחלטה לסגת בשלבים
הפיחה רוח-חיים כמוראל של חיילי צה"ל בלבנון. אלפי חיילים עסקו במרץ ובהתלהבות בפירוק מוורו של מיתקני צה"ל באיזור צידון. מיפקדות ומוצבים של צה"ל, מתל-חרה שמעל צידון ועד למשנאק שבדרך לג'זון, נעלמו כלא היו, וכזה היה גורלם של בסיסי-ההוראני.

העבודה לוותה בתחושת הקלה, שהנהדנה עומד הסיוט להסתיים, וההרגשה הכללית היתה היא כי עת זמיר הגיעה. אלא שגורמים צבאיים הבקיאים בנעשה בשטח והמוראנים מן המשמעות של נסיגה ללא הסדריי כטיטו, אופטימיים פחות. כביטוי להרגשה זו, הם אומרים כי באין ציפור לשיר, גם חמור ייחשב לומר.

קבורת-חמור

ההחלטה לקבור את מבצע
שלוס-הגליל קבורת-חמור, הגי-עה לא רק את גלגלי מערר-הפינוי של צה"ל, אלא גם את קרי-הצעות הרוחש מתחת לפני השטח בצידון ובסבי-בותיה. גורמי-הכוח השונים מתארננים, צוברים נשק ומתכוננים לכאות. בניגוד לנסיגה מן השוף, הרי במיקרה הנוכחי קשה יותר להעריך את אשר יתרחש לאחר יציאת צה"ל מן האיזור. כאשר נסוג צה"ל מן השוף, הוא הותיר מאחוריו שני מחנות ברורים — נוצרים מול דרוזים — כאשר ברור היה, כי שום כוח לא ייכנס לשטח כדי לתצוץ בנייהם. כעת מתכונן צה"ל לעוזב שטח בעל פסיפס ערדי ופוליטי מורכב ביותר, כאשר לא ברור אם אכן ייכנס צבא לבנון לאיזור, בעוד שגם אם יעשה זאת — יכולתו לשמור שם על הסדר לאורך זמן מוטלת בספק. לכן כראי לבחון, מי הם גורמי-הכוח

פליטים במחנה עין-אלי-ח'לורה צוברים נשק, מתכוננים לבאות

של השטח לצבא לבנון, הרי שזו תמנע את בואו של צבא לבנון לצידון. אם תתבצע ההשתלטות בשלב מאוחר יותר, ואחרי שצבא לבנון יתפרס בצידון, הרי שאותן יחידות לבנוניות שבצידון תמצאנה את עצמן מנותקות מן הצפון.

הדרוזים יכולים להכשיל את בואו של צבא לבנון לצידון גם ללא השתלטות על איזור אל-ח'רוב. די בכך שיכסו את ציר-החוף באש ארטילרית וימנעו בו תנועה. לפיכך מותנית כניסתו של צבא לבנון לצידון כהס-כמה, ולא גם הסכמה שבשתיקה, של הדרוזים.

אולם השפעתם של הדרוזים יכולה להרוג אל מעבר לפעילותם באיזור אל-ח'רוב. מבט במפה מעלה, כי לדרוזים יש סיבה לדאגה ממצבם האסטרטגי. במערב נתחם האיזור שבשליטתם על-ידי הים, כאשר לאורך החוף פרוסה חטיבה של צבא לבנון. במיורח נשען איזור-השליטה הדרוזי על רכס הר-הלבנון, כאשר מעבר לו, בכקאע ובאיזור המתן הצפון-מערבי מצויים הסורים.

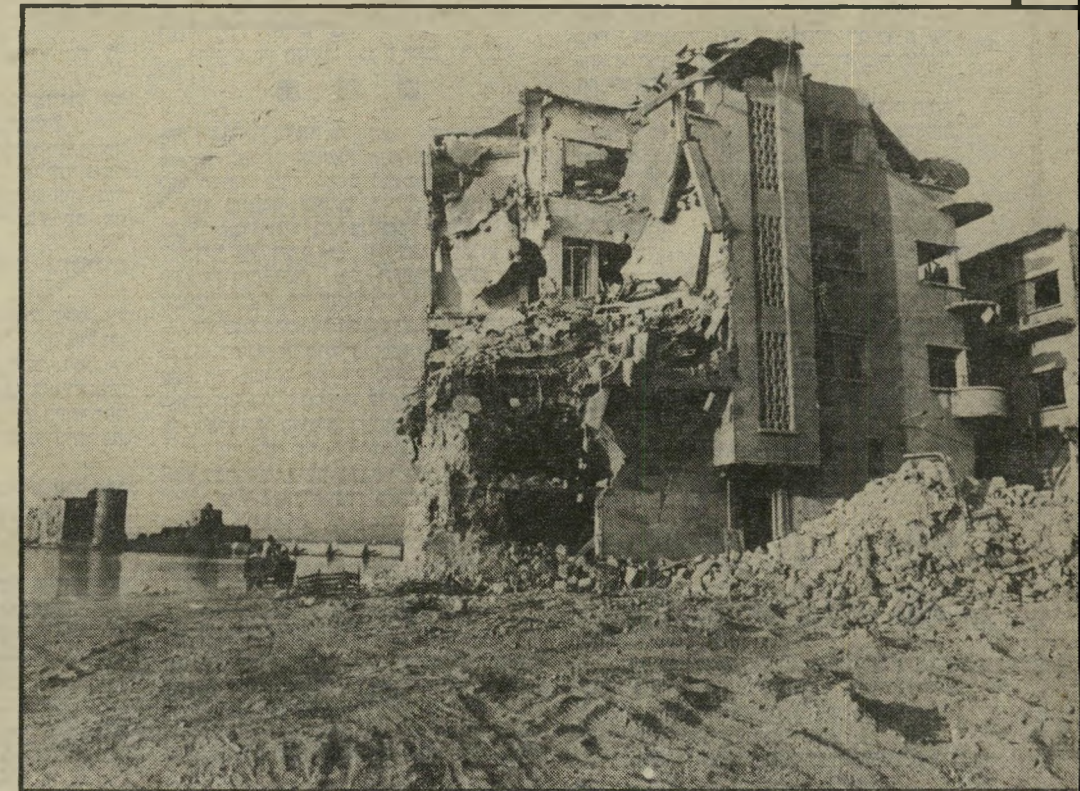
בצפון, באיזור כסרואן, מצויה המיני-מדינה הנוצרית, ואילו מדרום לדרוזים, לאורך האוואלי, שרשרת של יישובים נוצריים, המתוחה מן האיזור שממזרח לצידון ועד ג'זון. באיזור זה היתה בעבר נוכחות של הכוחות הלבנוניים, הנשלטים בידי הפלנגות, אשר לפני כשנה אילצו צה"ל לבלוע צפרדע — לפרק את בסיסיים ולטלק

האיזור, לא ינקפו חייליה ומפקדיה הדרוזים של החטיבה אצבע כדי למנ-עם מכך. ואשר לחיילים ולקצינים הנוצרים שבחטיבה 12, כמו גם לאותם אנשי מיליציות נוצריות שעדיין נותרו בשטח, הרי הם יהיו בני-מזל אם יצליחו להימלט משחיתה.

לדרוזים עשרות טנקים מתוצרת סובייטית, ובאיזור הכפר הסוני ברג'א מפריד קקילומטר אחד בלבד, בקיר אוויר, בין קווי-הדרוזים לשפתי-הים. כאשר יירדו הדרוזים בציר, המוביל מברג'א לנביינס (ואחרי שיתגברו על המוקשים והמילכודים שהכינו להם שם הנוצרים), יבתקו את איזור-השליטה הנוצרי לשניים וככך, בעצם, יחרצו את גורלו.

כל עוד שהה צה"ל על הנהר אוואלי, הוא מנע מן הדרוזים להשתלט על איזור זה, שהדרוזים טוענים — ונצדק — כי היה שייך למישפחת ג'זבלאט עוד מאז תקופתם של אמירי בית מען. נסיגת צה"ל מהאוואלי תסיר את המיכשול שעמד בפני השתלטותם של הדרוזים על האיזור, וסכיר להניח שבמוקדם או במאוחר יעשו זאת, כאשר אין זה מן הנמנע שיכצעו את השתלטותם מייד עם נסיגת צה"ל מהאיזור.

ההסכם, שהושג לאחרונה, על פיניו כוחות הדרוזים והפלנגות מן האיזור, אינו צריך להרשים איש והדרוזים יכולים לשוב ולרכז שם כוחות במהיר רות. כך, על-כלי-פנים, עלה בגורלו של

נמל צידון (משמאל): המיבצר העתיק קר-צרות מתחת לשטח